

Психологія розвитку дітей 4-6 років

Фізіологічні особливості дітей 4-6 років:

- - Темп фізичного розвитку дитини з 4-го по 6-й рік життя приблизно однаковий: середня надбавка в зростанні за рік складає 5-7 см, вага тіла - 1,5-2 кг

- - Скелет дитини-дошкільника відрізняється гнучкістю, оскільки процесокостеніння ще не закінчений. У зв'язку з цим дітям 4-5 років не можна на спортивних заняттях давати силові вправи, необхідно постійно стежити за правильністю їх пози. Тривале збереження однієї пози може викликати перенапруження мускулатури і зрештою призвести до порушення осанки.

- - Відбувається перебудова функції зовнішнього дихання. У дітей 2-3-х років переважаючим є черевний тип дихання, до 5 років він починає замінюватися і стає грудним.

- - Абсолютна вага серця в цьому віці дорівнює 83,7 г, частота пульсу - 99 ударів на хвилину, а середній рівень кров'яного тиску 98/60 мм ртутного стовпа.

- - Кришталік ока дошкільника має плоскішу, ніж у дорослого, форму. Звідси і деяка далекозорість. Освітлення в кімнаті має бути яскравим і світлим. Потурбуйтеся, щоб наочні посібники були великі, яскраві, з великими зображеннями. Малюкам важко зосередити увагу на дрібних деталях.

- - У дитини 4-5 років триває процес розвитку органу слуху. Барабанна перетинка ніжна і вразлива. З ранимим органом слуху і незавершеністю формування центральної нервової системи пов'язана велика чутливість дошкільнят до шуму. Якщо життя дітей в групі постійно протікає на тлі шуму близько 45-50 децибел, настає стійке зниження слуху і стомлення. Кубики, що між тим падають, і стільці, гучну розмову створюють шум приблизно в 70-75 децибел. Ось чому в дошкільних дитячих установах повинна проводитися активна боротьба з шумом: необхідно привчати дітей правильно користуватися іграшками, обережно переносити стільці, говорити тихіше.

- - Нервові процеси у дитини дошкільного віку ще далекі від досконалості. Діти цього віку відрізняються досить високою збудливістю, слабкістю гальмівних процесів, тому вимагають часті зміни діяльності. Це допомагає дитині відновити сили і заспокоїтися (необхідно уникати перевтоми і зміни режиму дня). У цьому віці зростають фізичні можливості дітей, вони відчувають гостру потребу в русі. У разі незадоволення цієї потреби, обмеження активної рухової діяльності вони швидко перезбуджуються, стають неслухняними, вередливими. Тому для дітей потрібні прогулянки на свіжому повітрі, фізичні вправи, рухливі ігри.

Психологічні особливості віку. У віці 4-6 років дитина, немов губка, вбирає усю інформацію. Учені довели, що в цей віковий період дитина запам'ятовує

стільки інформації, скільки потім вона не запам'ятає в житті ніколи. Це період, коли дитина цікавиться усім, що може розширити її кругозір, і в цьому їй допомагає навколишній світ та сім'я.

З 4-х років дитину починає цікавити не просто будь-яке явище саме по собі, а причини і наслідки його виникнення. Тому головним питанням для дитини залишається питання : "Чому"?

Серйозну помилку робить дорослий, якщо відмахується від питань дитини, не помічає їх або відповідає з роздратуванням, квапливо, без полювання. Доброзичливе, зацікавлене відношення дорослого до дитячих питань і проблем, готовність "на рівних" обговорювати їх з дітьми, допомагає, з одного боку, підтримувати і направляти дитячу пізнавальну активність в потрібне русло, з іншої - зміцнює довіру дитини до дорослого. Це сприяє появі почуття поваги до старших.

Помічено, що діти, не одержуючі від дорослого відповідей на питання, що хвилюють їх, починають виявляти риси замкнутості, негативізму, упертості, неслухняності у відношенні до старших. Іншими словами, нереалізована потреба спілкування з дорослими приводить до негативних проявів в поведінці дитини. У дітей середнього дошкільного віку спостерігається пробудження інтересу до правил поведінки. Саме до п'яти років починаються численні скарги - заяви дітей про те, щось хтось не виконує якусь вимогу. Між тим "заява" дитини свідчить про те, що вона осмислила вимогу як необхідне і їй важливо отримати авторитетне підтвердження правильності своєї думки, а також почути від дорослого додаткові роз'яснення з приводу "меж" дії правила. Обговорюючи з дитиною подію, ми допомагаємо їй переконатися у правильності поведінки, спілкування з дорослими призводить до негативних проявів у поведінці дитини. У дітей цього віку яскраво виявляється інтерес до гри. Гра продовжує залишатися основною формою організації їх життя.

Все що робить дошкільник: малює, грає, ліпить, конструює, допомагає мамі, виконуючи домашні справи, повинно мати яскраве емоційне забарвлення, інакше справа швидко зруйнується або взагалі не відбудеться. Це стосується і навчання. Навчання повинне проходити в ігровій формі з позитивним емоційним забарвленням. Результат навчання не змусить себе чекати. Батьки повинні розвивати естетичні почуття дітей, звертати їх увагу на красу природи, звучання музики, яскравість образотворчих засобів. Багато уваги приділяти розвитку творчих здібностей. Уважне, дбайливе відношення батьків до дітей, уміння підтримувати їх пізнавальну активність і розвинути самостійність, організація різноманітної діяльності складає основу правильного виховання і повноцінного розвитку дітей середнього та старшого дошкільного віку.

Кінець дошкільного віку знаменується кризою. До цього часу відбуваються різкі зміни на фізичному рівні: швидке зростання в довжину, зміна пропорцій тіла та координації рухів, поява перших постійних зубів. Проте, головні зміни полягають не в зміні зовнішнього вигляду дитини, а в зміні її поведінки. Зовнішніми проявами цієї кризи є те, що дитина кривляється та виявляє демонстративні форми поведінки. Вона стає важковиховуваною, перестає наслідувати звичні норми поведінки. За цими симптомами йде втрата безпосередності. Химерна, штучна, натягнута поведінка 6-7-річної дитини, яка впадає у вічі і здається дуже дивною, якраз і є одним з найбільш очевидних проявів втрати безпосередності. Механізм цього явища полягає в тому, що між переживанням і вчинком "уклинюється" інтелектуальний момент - дитина хоче щось показати своєю поведінкою, вигадує новий образ, хоче зображувати те, чого немає насправді.